

REFERAT Sundhedsudvalget 2022-2025 d. 10-12-2024

Mødedato Tirsdag d. 10. december 2024 kl. 14:00

Mødested Rådhuset 220A - 2. sal

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Udvælgelse af medlemmer til nyoprettet ekspertråd og finansiering af dette.....	4
B-sag: Udvælgelse af medlemmer til nyt advisory board.....	7
C-sag: Drøftelse af udkast til Flere Sunde Leveår - Forebyggelsespolitik.....	10
C-sag: Udmøntning af Sundhedsreform.....	15
D-sag: Analyse af sygeplejeopgaver i sundhedsklinikkerne og hjemmesygeplejen i Odense Kommu	16
D-sag: Orientering om status på Støttepunktet.....	17
D-sag: Orientering om arrangement for idrætsforeningerne i Odense i forbindelse med puljen til fre	19
D-sag: Orientering om fælles fynsk forebyggelse i Sundhedsklynge Fyn.....	20
D-sag: Aktuelle sager.....	23

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-3-23

Resume

Godkendelse af dagsorden til Sundhedsudvalgets møde den 10. december 2024.

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: B-sag: Udvælgelse af medlemmer til nyoprettet ekspertråd og finansiering af dette

29.00.00-A26-5-24

Resume

Sundhedsudvalget drøftede på mødet den 26. november 2024 en etablering af et ekspertråd i forhold at komme med konkrete forslag til indhold i handleplaner, der skal realisere den kommende forebyggelsespolitik.

Udvalget tilkendegav en række ønsker til bemandingen af ekspertrådet.

I denne sag beder forvaltningen udvalget om mandat til at sammensætte ekspertrådet på grundlag en række principper samt at igangsætte arbejdet. Tilsvarende beder forvaltningen om finansiering fra Sundhedspuljen til både ekspertråd og advisory board, jf. anden sag på denne dagsorden.

Effekt

Et sundere Odense

Med etableringen af et ekspertråd forventes det, at odenseanernes sundhed over tid vil blive forbedret.

Dette vil ske via de indsatser og øvrige forslag, der kommer fra ekspertrådet.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller:

1. At Sundhedsudvalget godkender de i sagen nævnte principper for bemanding af ekspertrådet
2. At Sundhedsudvalget igangsætning af processen
3. At Sundhedsudvalget godkender finansiering af arbejdet fra Sundhedspuljen, jf. økonomiafsnittet

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

På udvalgsmødet den 26. november 2024 drøftede Sundhedsudvalget, hvordan et ekspertråd kunne bistå forvaltningen og udvalget med at komme godt og sikkert i gang med de første handleplaner til realisering af den kommende forebyggelsespolitik.

Udvalget tilkendegav på mødet en række principielle udvælgelseskriterier og talte om den samlede finansiering af ekspertrådet og et advisory board (jf. anden sag på dagsordenen).

Med denne sag ønsker forvaltningen, at udvalget godkender kriterierne, så arbejdet med at sammensætte et ekspertråd kan gå i gang.

Forslag til medlemmer af ekspertråd

Forslag til kriterier er, at medlemmerne:

- skal være forskere eller tilsvarende og have stor faglig viden om forebyggelse og sundhedsfremme eller stor faglig viden om design af forskningsmetoder eller systematisk kvalitetsudviklingsarbejde inden for velfærdsområderne
- skal have godt overblik over feltet forebyggelse og sundhedsfremme, da ekspertrådet skal pege på indsatser, der kan igangsættes uden yderligere behov for fx forskning eller kvalitetsudviklingsarbejder.
- skal være tilknyttet enten universitet, university college eller organisationer, der i kraft af deres virke har indgående viden om forskning og kvalitetsudvikling inden for området.
- skal tilsammen afspejle en ligelig repræsentation af kvinder og mænd, og i tilfælde af at dette ikke kan opnås, skal der samlet være lige repræsentation i advisory board og ekspertpanel, jf. en anden sag på dagsordenen.
- skal have viden om kommunale opgaver og gerne særligt Sundhedsforvaltningens område.

Forvaltningen vil på mødet præsentere en foreløbig liste af mulige medlemmer. Den endelige sammensætning vil bero på mange forhold og fx: interesse for at deltage, tid og mulighed i forhold til andre forpligtigelser m.v.

Det anbefales, at der udpeges en formand.

Forvaltningen anmoder om mandat til efter eget skøn af træffe beslutning om eventuelt honorar og dækning af omkostninger m.v.

Forslag til tidsplan for arbejdet i ekspertrådet

Det er forvaltningens vurdering, at et ekspertråd skal igangsætte og afslutte deres arbejde inden for en stram tidsfrist. Hvis anbefalinger fra ekspertrådet skal kunne nyttiggøres inden udgangen af 2025, skal anbefalingerne afleveres inden sommerferien 2025. Dertil vurderer forvaltningen, at anbefalingerne skal tilgå Sundhedsudvalget senest på sidste udvalgmøde inden sommerferien og så betids, at anbefalingerne eventuelt kan bringes i anvendelse i forbindelse frem mod budgetprocessen.

En proces med de tidsrammer vil kræve både stram styring af processen samt stor velvilje og fleksibilitet fra medlemmerne af ekspertrådet. Om muligt vil det tilstræbes, at udvalget modtager en status undervejs i forløbet.

Godkender udvalget disse hovedtræk i processen, vil udvalget på mødet den 21. januar 2025 få forelagt den endelige tidsplan til orientering, idet arbejdet i ekspertrådet skal starte ikke senere end den 1. februar 2025.

Formålet med ekspertrådet

I sag nr. 3 på udvalgets dagsorden den 26. november 2024 er formålet med ekspertrådet beskrevet, hvorfor det i nærværende sag begrænses til en kortere beskrivelse. På udvalgets drøftelse den 26. november 2024 gav udvalgets medlemmer udtryk for en række perspektiver, der naturligvis skrives ind i det arbejdsgrundlag som ekspertrådet skal forholde sig til.

Kort kan det siges, at ekspertrådet skal hjælpe den kommende politik for forebyggelse til hurtigere at komme ud at leve, fordi ekspertrådet vil anbefale en række konkrete forslag og indsatser, der ”blot” kan sættes i gang. Dermed vil der være et solidt grundlag for at udarbejde handleplaner, der er politikens implementeringsmotor. De faglige anbefalinger skal stå på viden og gerne forskning, der eksisterer i dag.

Ekspertrådets formål er derfor at:

- drage relevante konklusioner ud af analyser om odenseanernes sundhedstilstand og pege på relevante, videnbelagte indsatser til de kommende handleplaner, hvis formål er at øge odenseanernes sunde leveår.
- Hvilke emner eller områder inden for forebyggelse og sundhedsfremme, der med fordel kan startes med, fordi potentialet er størst i forhold til at nå gode, sunde leveår.
- Anbefalingerne skal præsenteres som en rækkefølgeplan.
- Anbefalingerne skal gerne gives i et perspektiv på +10 år.

Økonomi

Denne sag medfører en udmøntning af midler fra sundhedspuljen under Sundhedsudvalget i 2025.

Udmøntning af midler fra Sundhedspuljen i 2025.

Tiltag	I 1.000 kr.
Etablering af ekspertråd	700
Rest Sundhedspulje	3.000

Punkt 3: B-sag: Udvælgelse af medlemmer til nyt advisory board

29.00.00-A26-5-24

Resume

Sundhedsudvalget drøftede på mødet den 26. november 2024 en etablering af et advisory board i forhold til en forskningsstrategi for området forebyggelse og sundhedsfremme.

Udvalget tilkendegav en række ønsker til bemanningen af advisory boardet.

I denne sag beder forvaltningen udvalget om mandat til at sammensætte advisory boardet på grundlag en række principper samt at igangsætte arbejdet.

Effekt

Et sundere Odense

Med etableringen af et advisory board forventes det, at odenseanernes sundhed over tid vil blive forbedret.

Dette vil ske via de forskningsindsatser, som advisory boardet skal bidrage til at pege på.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller:

1. At Sundhedsudvalget godkender de i sagen nævnte principper for bemanning af advisory boardet
2. At Sundhedsudvalget godkender igangsætning af processen

Beslutning

Sundhedsudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Den 24. september 2024 drøftede Sundhedsudvalget en forskningsstrategi på baggrund af forslag om udvikling af en forskningsstrategi for Odense Kommune fremsat af byrådsgruppe B i byrådet den 29. maj 2024.

På udvalgsrådet den 26. november 2024 drøftede Sundhedsudvalget, hvordan udvalget selvstændigt kunne arbejde videre med forskning og systematisk kvalitetsarbejde i en kommunal kontekst særligt med fokus på forebyggelse- og sundhedsfremmeområdet.

Udvalget tilkendegav på mødet den 26. november 2024 en række principielle udvælgelseskriterier og finansiering af advisory boardet samt ekspertrådet (jf. anden sag på dagsordenen).

Med denne sag ønsker forvaltningen, at udvalget godkender kriterierne, så arbejdet med at sammensætte et advisory board kan gå i gang.

Forslag til medlemmer af advisory board

Forslag til kriterier er, at medlemmerne:

- skal være forskere eller tilsvarende og have stor faglig viden om forebyggelse og sundhedsfremme eller stor faglig viden om design af forskningsmetoder eller systematisk kvalitetsudviklingsarbejde inden for velfærdsområderne
- skal være tilknyttet enten universitet, university college eller organisationer, der i kraft af deres virke har indgående viden om forskning og kvalitetsudvikling inden for området.
- skal tilsammen afspejle en ligelig repræsentation af kvinder og mænd, og i tilfælde af at dette ikke kan opnås, skal der samlet være lige repræsentation i advisory board og ekspertpanel, jf. en anden sag på dagsordenen.
- skal have viden om kommunal praksis eller have demonstreret evne til at kunne overføre erfaringer fra en sektor til en anden sektor.

Forvaltningen vil på møde præsentere en foreløbig liste af mulige medlemmer. Den endelige sammensætning vil bero på mange forhold og fx: interesse for at deltage, tid og mulighed i forhold til andre forpligtigelser m.v.

Det anbefales, at der udpeges en formand.

Forvaltningen anmoder om mandat til efter eget skøn af træffe beslutning om eventuelt honorar og dækning af omkostninger m.v.

Forslag til tidsplan for arbejdet i advisory board

Det er forvaltningens vurdering, at et advisory board skal igangsætte og afslutte deres arbejde inden for en stram tidsfrist. Hvis anbefalinger fra advisory board skal kunne nyttiggøres inden udgangen af 2025, skal anbefalingerne afleveres inden sommerferien 2025. Dertil vurderer forvaltningen, at anbefalingerne skal tilgå Sundhedsudvalget senest på sidste udvalgmøde inden sommerferien og så betids, at anbefalingerne eventuelt kan bringes i anvendelse i forbindelse frem mod budgetprocessen.

En proces med de tidsrammer vil kræve både stram styring af processen samt stor velvilje og fleksibilitet fra medlemmerne af advisory board. Om muligt vil det tilstræbes, at udvalget modtager en status undervejs i forløbet.

Godkender udvalget disse hovedtræk i processen, vil udvalget på mødet den 21. januar 2025 få forelagt den endelige tidsplan til orientering, idet arbejdet i advisory board skal starte ikke senere end den 1. februar 2025.

Formålet med formulering af en strategi om kommunal forskning i forebyggelse og sundhedsfremme

I sag nr. 4 på udvalgets dagsorden den 26. november 2024 er formålet beskrevet, hvorfor det i nærværende sag begrænses til en kortere beskrivelse. På udvalgets drøftelse den 26. november gav udvalgets medlemmer udtryk for en række perspektiver, der naturligvis skrives ind i det arbejdsgrundlag som advisory board skal forholde sig til.

Kort kan det siges, at en forskningsstrategi skal indeholde to ting:

- Hvordan man systematisk forsker og kvalitetsudvikler i en kommune, hvor der overvejende er ansat medarbejdere med erhvervsfaglig- eller professionsbacheloruddannelse, og hvor det ikke er en fast del af ansættelsen, at man systematisk forsker eller kvalitetsudvikler i egen praksis og eget praksisfelt. Opgaven for advisory board er at hjælpe Sundhedsforvaltningen og Odense Kommune med at kunne skruer forskning og kvalitetsudviklingsprojekter sammen på en sådan måde, at det meget lettere kan anvendes i den kommunale praksis. Med andre ord; hvordan skal et forskningsprojekt tilrettelægges sit design osv. for at skabe højest mulig direkte anvendelighed på en arbejdsplads. Dette er ikke en let tankeøvelse, fordi langt det meste forskning er tilrettelagt på anden vis, men det er

tydeligt, at der er faglig nysgerrighed på at se ind i spørgsmålet. Det suppleret med at staten har afsat en betydeligt beløb til forskning og forskningslignende aktiviteter på university colleges.

- Hvad der skal forskes i inden for forebyggelse og sundhedsfremme, når der henses til Odense Kommunes særlige udfordringer. Advisory boardets opgave bliver at pege på, hvilke forskningsområder, der med fordel kan dyrkes mere, når den kommende forebyggelsespolitik hovedmål er, at ”øge odenseanernes sunde og aktive leveår” og at der skal være fokus på at reducere ulighed i sundhed. Forskningsanbefalingerne vil være langsigtede

Det vidererækkende formål med forskningsstrategien skal være at sikre en struktur og metode, der hen over år vil give Odense Kommune stærkere og mere solide indsatser på forebyggelse og sundhedsfremme.

Et advisory board får således til opgave at formulere en forskningsstrategi, der er kommuneegnet og ikke en kopi af regionernes og sygehusenes forskningsstrategier m.v., men tager hensyn til de forskelle og strukturer der kendetegner den kommunale organisation både dets fordele og ulemper. Der er grund til at lære af regionernes og sygehusenes gennemgribende måde at sikre kvalitetsudvikling og konstant udvikling af praksis, men advisory board skal tilpasse således, at det kan skabe en kommunal bæredygtig forskningsstrategi og ikke kun enkeltstående måske tilfældige forskningsprojekter.

Strategiske samarbejder er et vigtigt element i udmøntning af forskning og kvalitetsudvikling indenfor forebyggelse og sundhedsfremme. Der vil derfor løbende undersøges muligheder for at opbygges potentielle samarbejder mellem universiteter, university colleges, fonde og kommunen. Gennem et strategisk samarbejde i nærområdet kan vi sikre en effektiv og nærværende forskning til gavn for flere sunde leveår i Odense Kommune.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 4: C-sag: Drøftelse af udkast til Flere Sunde Leveår - Forebyggelsespolitik

00.01.00-P22-2-23

Resume

Med denne sag skal ambitioner og perspektiver for et sundere liv i Odense, rammesat i nærværende udkast til den kommende forebyggelsespolitik, drøftes i forhold til det enkelte udvalgs ressortområde.

Målet med forebyggelsespolitikken er at skabe flere sunde leveår for odenseanerne – og at gøre det i overensstemmelse med det ambitionsniveau, der er formuleret af Odense Byråd i visionen fra bystrategi 2023 om, at Odense Kommune skal være en ”klimaneutral, sund og levevenlig by”. Det foreliggende udkast udtrykker en markant og strategisk ramme for fremtidige handleplaner og investeringer i forebyggelse og sundhedsfremme.

Med en retnings- rammesættende politik går vi væk fra en klassisk indsatspolitik og sætter hjørnestenene og ambitionerne for hvordan, vi skaber de bedste forudsætninger for at odenseanere kan have flest mulige sunde leveår ved at vi løbende udvikler vores indsatser på forebyggelses- og sundhedsfremmeområdet.

Derfor bygger ”Flere sunde leveår – Forebyggelsespolitik” på fire solide hjørnesten, hvor vi forpligter os til, at:

1. Vi skal tænke sundhed med i alt
2. Vi skal forstå, hvor behovet er størst
3. Vi skal prioritere efter effekt
4. Vi skal investere i bedre sundhed og økonomi

Løbende udvikling af handleplaner, der sigter mod at øge odenseanernes sunde og aktive leveår, skal tage afsæt i de fire hjørnesten og fokusere på at sikre lighed i sundhed, effektfulde indsatser og et økonomisk potentiale.

Strategiske samarbejder, faglig viden og evidens er afgørende for at vi bygger værdiskabende indsatser og sikrer vidensdeling på tværs. Vi vil derfor involvere eksperter, der kan kvalificere indstillingen af indsatser vi skal investere i. Eksempelvis styrker vi samarbejdet på tværs af forvaltninger, forsknings- og uddannelsesinstitutioner.

Sagen behandles i Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, By- og Kulturudvalget, Klima- og Miljøudvalget

Indstilling

By- og Kulturforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børne- og Ungeforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, Klima- og Miljøforvaltningen og Sundhedsforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalget drøfter politikken indhold og ramme indenfor det konkrete udvalgs ressortområde.

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen drøftede sagen.

By- og Kulturudvalget drøftede sagen.

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Ældre - og Handicapudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Med denne sag skal ambitioner og perspektiver for et sundere liv i Odense Kommune, rammesat i nærværende udkast til en forebyggelsespolitik, drøftes i forhold til det enkelte udvalgs ressortområde.

Styrkelse af odenseanernes sunde og aktive leveår.

Målet med forebyggelsespolitikken er at skabe flere sunde leveår for odenseanerne – og at gøre det i overensstemmelse med det ambitionsniveau, der er formuleret af Odense Byråd i visionen fra bystrategi 2023 om, at Odense Kommune skal være en ”klimaneutral, sund og levevenlig by”. For at nå det, skal der dels være store, tydelige politiske ambitioner og mål, og et sikkert, metodisk arbejde med de faglige indsatser på både det strukturelle niveau og på individniveau.

Det hele skal stå på skulderne af en situationsbeskrivelse af betydningen for forebyggelse og sundhedsfremme, og det er samtidig en anledning til at genoverveje den strategiske tilgang til opgaven og formulere et sigte for, hvad forebyggelse, sundhedsfremme og sundhed er for odenseanerne. Det kan for eksempel være at øge antallet af gode leveår med oplevelse af et stærkt helbred og en god sundhed. Konkret foreslås det, at visionen med denne politik er, at odenseanerne i 2035 har flere sunde og aktive leveår end landsgennemsnittet.

Inden for sundhedsområdet har skiftende regeringer og Danske Regioner gennem en årrække lagt store investeringer i vores sygehuse og den behandling, der sker der. Denne tilgang til sundhedsområdet har imidlertid ikke hindret, at stadig flere danskere udvikler kroniske sygdomme, funktionsnedsættelse og multisygdom, eller at den sociale ulighed i sundhed er stigende. Set i det lys pointerer Vidensrådet for Forebyggelse i en ny rapport værdien af at rette fokus mod forebyggelse, og det nævnes blandt andet at ”Langt de fleste strukturelle forebyggelsestiltag vil nedbringe forekomsten af behandlingskrævende sygdom på langt sigt, men har ofte også sundhedseffekter på kort sigt”.

Behovet for forebyggelse underbygges blandt andet ved følgende udpluk af data:

- I Danmark udgør alene sygehusenes budget 132 mia. kr., hvilket er ca. 11% af Danmarks samlede offentlige budget. I runde tal er vurderingen, at ca. 70 – 80% af sygehusenes omkostninger går til behandling samt afledte omkostninger, der følger af komplikationer og følgesygdomme forbundet med kroniske sygdomme som diabetes, hjerte-kar-sygdomme, KOL og kræft. Alt sammen sygdomme der langt hen ad vejen kan forebygges.
- 50 – 60% af de offentlige forsørgelsesomkostninger anslås at kunne henføres til samme som ovenfor samt et stigende antal borgere, der er sygemeldte pga. stress, depression og andre psykiske lidelser. Forsikringsselskabet PFA angiver, at de siden 2018 har haft en stigning i udbetaling fra sundhedsforsikringer på 50,3% i forhold til psykiske skader, og en stigning på 42% i forhold til tabt af erhvervsevne. Odense har landets 4 højeste ledighed med aktuelt 4,2% af arbejdsstyrken (sæsonkorrigeret).
- Den nationale ”hvordan har du det”-undersøgelse viser, at 36,4% af odenseanerne oplyser, at de lever med langvarige sygdomme

Forebyggelse med øget tyngde og langsigtet relevans

For at skabe øget tyngde og langsigtet relevans for forebyggelse og sundhedsfremme for odenseanerne handler politikken om at opstille en samlet ramme og retning for, hvordan vi i Odense Kommune metodisk vil arbejde med at udpege, udvikle eller identificere og implementere strategiske indsatser inden for forebyggelse og sundhedsfremme. Dermed er politikken ikke en klassisk politik med beskrivelse af konkrete indsatser, der skal gennemføres. Det er en politik, der fastlægger en strategisk ramme for hvordan Odense på tværs af flere forvaltninger vil arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme, og dermed løfte opgaven op på strategisk niveau og med bedre effekt til følge.

Skiftet fra en klassisk politik med en fast emnekreds om forebyggelse og sundhedsfremme (for eksempel de klassiske KRAM-faktorer som Kost, Rygning, Alkohol og Motion) til en politik, der er retnings- og rammesættende, er styret af flere faktorer. Centralt står at de forhold, der truer den enkeltes mulighed for at leve et sundt liv med gode leveår, mental sundhed og godt fysisk funktionsniveau har ændret sig markant over de senere år. Vores samtid er præget af en lang række mere avancerede risici, og det enkelte menneskes mulighed for at styre fri af disse risikofaktorer har ændret sig tydeligt over de senere år. Det har på den ene side aldrig været lettere at leve et godt og sundt liv, og det har på samme tid aldrig været sværere. Samtidig skal det tage hensyn til regeringens sundhedsreform, der blandt andet beskriver en kommende folkesundhedslov

Samlet skaber det en aktualitet omkring, hvordan en kommune hjælper sine borgere med at leve gode liv, men det kalder også på en stillingtagen til, hvordan en kommune mere aktivt hjælper borgerne mod de risici, der truer det sunde, gode liv.

Vores handlinger skal skabe værdi ved at stå på solide hjørneste

Politikken bygger på fire hjørneste, der er udgangspunktet for at sikre en fælles og værdiskabende indsats.

1. Vi skal tænke sundhed med i alt

Sundhed kan ikke afgrænses til en enkelt aktivitet eller del af kommunen. Sundhed er med i alt. Der er derfor fokus på tværs af Odense Kommune om at arbejde systematisk og koordineret sammen om effektiv forebyggelse og sundhedsfremme.

2. Vi skal forstå, hvor behovet er størst

Det videre strategiske arbejde skal stå på et grundlag af viden, der identificeres ud fra tre dimensioner:

- Livsfaser: Helbredsudfordringerne ændrer sig igennem livet, og vi skal tage afsæt i, hvad der kendetegner forskellige aldersgrupper og deres særlige behov.
- Arenaer: Der er sundhed på spil i alle de sammenhænge, hvor vi lever vores liv. Derfor skal vi være opmærksomme på, hvor udfordringerne og løsningerne skal findes, for eksempel på arenaer som arbejdspladsen, hjemmet, boligområdet, fritidslivet eller byens fælles rum.
- Konsekvenser: Nogle helbredsproblemer kan være særligt belastende – dels for borgernes trivsel og sundhed, dels for kommunens økonomi. Vi skal være ekstra opmærksomme på de områder, hvor vi med styrket forebyggelse kan sikre flere sunde leveår og undgå at skubbe en voksende regning foran os.

3. Vi skal prioritere efter effekt

I prioriteringen af hvilke typer indsatser der skal udmøntes i konkrete handleplaner, vægtes tre overordnede kriterier:

- Lighed i sundhed: Vi skal prioritere indsatser, der aktivt forsøger at bryde dette mønster og skabe reel lighed i sundhed.
- Forventet effekt: Vi skal prioritere indsatser, der har positive sundhedseffekter, og samtidig være parate til at undersøge nye effekter, som matcher vores behov.
- Økonomisk potentiale: Vi skal prioritere indsatser, der har en positiv effekt på den kommunale økonomi og bidrage til at udvikle nye modeller for og incitamenter til at investere i borgernes sundhed.

4. Vi skal investere i bedre sundhed og økonomi

Det er bedre og billigere at forebygge end at helbrede. Det skal vi kunne bevise ved, at vores investeringer både fører til flere sunde leveår og et større økonomisk råderum.

Vi skal skabe viden sammen med andre

Gennem tætte samarbejde både internt i Odense og med samarbejdspartnere og eksperter skal der løbende udarbejdes videngrundlag og analyser. Bagerst i udkastet til politik er opregnet de igangværende tiltag, der skal sikre dette grundlag lige nu og i den nærmere fremtid.

Processen indtil videre

Sundhedsudvalget besluttede den 19. december 2023 at igangsætte arbejdet med udarbejdelsen af en sundhedspolitik. Byrådet drøftede politikens grundlag på kvartalsmødet i maj 2024. Med afsæt i Byrådets drøftelse er der i udarbejdelsen af udkastet til politikken lagt vægt på at forebyggelse og sundhedsfremme. På kvartalsmødet var der mange tilkendegivelser om, at der skal arbejdes mere med forebyggelse, at vi skal stå på evidens, gå efter effekt og reducere ulighed i sundhed samt understrege at fællesskaber, at have et arbejde og uddannelse er vigtige fremmere af gode leveår og sundhed.

Hvad sker der nu

Den fortsatte proces for udarbejdelse af Forebyggelsespolitik er følgende:

- Den 10. og 11. december - De stående politiske udvalg drøfter udkast af Forebyggelsespolitik
- Den 21. januar behandler Sundhedsudvalget politikken og sender den i høring
- Den 22. januar – 5. februar: Høringsperiode
- Februar 2025 - Høringssvar behandles og politikken revideres
- Den 7. maj 2025 - Endelig politik behandles i byrådet

Med denne sag ønskes det, at udvalgene drøfter og giver bemærkninger til målsætninger og ambitioner for et sundere liv i Odense i form af udkast til ”Flere sunde leveår – Forebyggelsespolitik” med fokus på politikens indhold set i forhold til det konkrete udvalgs ressortområde. Sundhedsudvalget vil tage de indkomne bemærkninger med i udarbejdelsen af det endelige materiale, der sendes i høring.

Sagen behandles i Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget, By- og Kulturudvalget, Klima- og Miljøudvalget.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Bilag

Udkast Flere sunde leveår - Forebyggelsespolitik_ november 2024

Punkt 5: C-sag: Udmøntning af Sundhedsreform

29.00.00-A00-19-24

Resume

Med denne sag får Sundhedsudvalget som lovet løbende orientering om perspektiverne ved sundhedsreformen.

Sundhedsudvalget blev på mødet den 26. november 2024 orienteret om forvaltningens vurdering af sundhedsreformen.

Udvalget er blevet præsenteret for, hvilke driftsområder der er udpeget til at skulle flytte fra kommunerne over til regionen. Selvom der sker opgaveflytning, vil kommunerne stadig skulle varetage opgaver inden for sundhedsområdet. Bl.a. vil nogle kommuner kunne blive bedt om at varetage hele eller dele af driften på vegne af Sundhedsrådene for de opgaver som flyttes.

Byrådet drøfter på byrådets kvartalsmøde i december den kommende sundhedsreform. Sundhedsudvalget drøfter på mødet perspektiver fra drøftelserne bl.a. med fokus på hvordan der skal arbejdes med forebyggelse. Forvaltningen vil udfolde oplægget fra byrådets kvartalsmøde.

Indstilling

Sundhedsforvaltningen indstiller, at Sundhedsudvalget drøfter perspektiver i sundhedsreformen.

Beslutning

Sundhedsudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Se sagsresumé.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 6: D-sag: Analyse af sygeplejeopgaver i sundhedsklinikkerne og hjemmesygeplejen i Odense Kommune

29.09.04-G01-662-24

Resume

Med denne sag orienteres Sundhedsudvalget om igangsættelsen af en analyse af sygeplejeopgaver i sundhedsklinikkerne samt i hjemmesygeplejen i Odense Kommune.

Odense Byråd har med Budget 2025 bevilliget 2,5 mio. kr. til at udvide sundhedsklinikkerne med to ekstra klinikrum. Baggrunden for dette er at imødekomme det aktuelle pres på sundhedsklinikkerne, der er stigende, og som forventes at stige yderligere de kommende år som følge af en stigende ældre befolkningsgruppe.

I Odense Kommune forventes en tilvækst på ca. 1.800 borgere i aldersgruppen 65-79 år og ca. 3.300 borgere på 80 år eller mere i 2033 sammenlignet med i dag.

Forvaltningen vurderer derfor, at der med den stigende demografiske udvikling af ældre medborgere er behov for at undersøge, hvordan de sygeplejeopgaver, der udføres i borgernes eget hjem, kan flyttes til fysiske sundhedsklinikker bemandede med sygeplejersker for at opnå en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne på længere sigt.

Formålet med analysen er at kortlægge de nuværende sygeplejefaglige opgaver i sundhedsklinikkerne og borgernes eget hjem samt beskrive den nuværende kapacitet i sygeplejen i både Ældre- og Handicapforvaltningen og Sundhedsforvaltningen.

Derudover skal analysen identificere økonomiske effektiviseringspotentialer ved flytning af opgaver til sundhedsklinikker, der blandt andet kan dække over besparelser på transport, reduktion af personaleressourcer, bedre udnyttelse af sygeplejerskernes tid og øget brug af standardiserede behandlingsprotokoller. Målgruppen for analysen er alle de borgere i Odense Kommune, der i dag modtager behandling af den kommunale sygepleje – uanset om denne i dag leveres i sundhedsklinikkerne eller i borgernes eget hjem. Der skal i den sammenhæng indtænkes det demografiske pres og eventuelle konsekvenser af en sundhedsstrukturereform samt mulige nye opgaver, der ønskes overdraget fra det regionale sundhedsvæsen til det kommunale.

Analysen udarbejdes i samarbejde med Ældre- og Handicapforvaltningen og præsenteres for Sundhedsudvalget samt Ældre- og Handicapudvalget inden sommeren 2025.

Beslutning

Orientering givet.

Bilag

Kommissorium Sundhedsklinikker (003)

Punkt 7: D-sag: Orientering om status på Støttestpunktet

29.12.00-G01-3-23

Resume

Med denne sag ønsker forvaltningen at give Sundhedsudvalget en status på Støttestpunktet, der blev finansieret med budget 2023 og gennem forståelsespapiret "Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel" under titlen 'En indgang til børn og unge i mental mistrivsel'.

Støttestpunktet blev lanceret den 1. marts 2024 og er en hjælpetjeneste forankret i Center for mental sundhed. Formålet med Støttestpunktet er at skabe en enklere og mere tilgængelig vej til de mange hjælpemuligheder for børn og unge i mental mistrivsel, der tilbydes på tværs af kommunale, regionale og civile aktører. Støttestpunktet henvender sig primært til børn og unge i alderen 10-30 år, men også familier, pårørende og fagpersoner kan benytte sig af tilbuddet.

Med Barnets Lov, der trådte i kraft 1. januar 2024, blev alle kommuner fra 1. april forpligtet til at etablere en indgang på deres hjemmeside, der gør det let for børn og unge at se, hvem de skal kontakte, hvis de har behov for hjælp og støtte – både i akutte situationer og ved spørgsmål eller bekymringer. Indgangen i Odense Kommune er i samarbejde med Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen blevet til Støttestpunktet.

Støttestpunktet er blandt andet en hjemmeside, hvor man under forskellige temaer kan finde relevant hjælp. Temaerne inkluderer blandt andet 'angst og stress', 'mobning', og 'fællesskab samt venner og ensomhed'. Man kan også henvende sig anonymt til Støttestpunktet og få hjælp enten via SMS eller telefonisk. Der er telefontid fra kl. 13-15 mandag til torsdag, mens man kan sende en SMS hele døgnet og forvente svar senest næste hverdag.

I Center for mental sundhed har de en bred faglighed inde for bl.a. rådgivning og vejvisning til de mange tilbud, der findes til børn og unge i mental mistrivsel. Dog har de primært tidligere beskæftiget sig med målgruppen 18+ år, og derfor har der som en del af opstarten af Støttestpunktet være fokus på særligt den helt unge børnegruppe og hvilke udfordringer, der typisk fylder for den aldersgruppe. Til dette har centrets personale fået sparring fra bl.a. psykologteamet i Odense Kommune og børne- og familierådgivningen. Derudover har Center for mental sundhed ansat en rådgiver med erfaring fra netop børne- og ungeområdet til primært at beskæftige sig med Støttestpunktet.

Kommunikation

Siden lanceringen den 1. marts har forvaltningen gennemført en omfattende kommunikationsindsats, både via sociale medier, trykte medier og radio. Der er desuden blevet uddelt materialer til alle folkeskoler i Odense samt de privatskoler og uddannelsesinstitutioner, der har ønsket at modtage information om Støttestpunktet.

I samarbejde afholdt Sundhedsforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen en konkurrence på folkeskolerne, hvor eleverne skulle informere deres skole om Støttestpunktet og de hjælpemuligheder, der tilbydes. To vindere blev fundet og belønnet med et valgfrit klassearrangement i samarbejde med UngOdense, med fokus på at styrke fællesskabet.

Center for Mental Sundhed har også ved flere arrangementer for borgere og fagpersoner promoveret Støttestpunktet. Formidlingen om tjenesten og dens muligheder for hjælp er en fortsat vigtig opgave for forvaltningen. Derfor planlægger forvaltningen også at være mere opsøgende i kommunikationen og dialogen med børn, unge og fagpersoner ved at komme ud på uddannelsesinstitutionerne og skolerne for at fortælle om tjenesten i 2025.

Punkt 8: D-sag: Orientering om arrangement for idrætsforeningerne i Odense i forbindelse med puljen til fremme af fællesskaber frem for præstationer

29.12.00-G01-3-23

Resume

Med denne sag orienteres Sundhedsudvalget om et kommende infomøde, der skal afholdes for idrætsforeningerne i Odense med afsæt i temaet 'præstationsfrie miljøer i idrætsforeningerne'. Temaet er omdrejningspunktet for det samarbejde med DGI Fyn om en pulje til præstationsfrie miljøer som Sundhedsudvalget ved beslutningen den 29. oktober 2024 gav forvaltningen mandat til at arbejde med. Samarbejdsaftalen gælder for 2025.

Formålet med puljen er at fremme trivsel blandt børn og unge i Odense ved at skabe gode og sunde fællesskaber, hvor præstationer ikke er i fokus. Puljen er åben for ansøgninger frem til den 20. februar 2025. Som en del af forvaltningens kommunikationsindsats for at sprede budskabet om puljen, afholdes der et infomøde i starten af 2025 i samarbejde med DGI Fyn, hvor idrætsforeningerne kan få nærmere information om puljen, ansøgningsprocessen samt hente inspiration til at skabe præstationsfrie miljøer i deres forening til gavn for børn og unges trivsel. Derudover har infomødet også til formål at skabe øget fokus på lanceringen af puljen samt Sundhedsudvalgets strategiske arbejde for præstationsfrihed. Udvalget inviteres ligeledes til at deltage i arrangementet.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 9: D-sag: Orientering om fælles fynsk forebyggelse i Sundhedsklynge Fyn

29.30.04-A00-3-24

Resume

Resumé

Med denne sag orienteres Sundhedsudvalget om beslutning i Sundhedsklynge Fyn om at arbejde med fælles fynske forebyggelsesinitiativer.

På baggrund af tidligere administrative og politiske drøftelser om fælles forebyggelse på Fyn blev der på det seneste politiske møde i Sundhedsklynge Fyn forelagt to forslag til konkrete forebyggelsesindsatser. Det ene forslag omhandler forebyggelse af nikotin- og alkoholforbrug, mens det andet forslag er målrettet borgere med lænderygsmerter og fælles implementering af Forløbsprogram for borgere med lænderygsbesvær (2024).

Sagsfremstilling

Sundhedsklynge Fyn besluttede på det politiske møde i april 2024 at bede det administrative niveau i klyngen om at præsentere konkrete forslag til, hvordan parterne i Sundhedsklynge Fyn kan arbejde fælles og tværsektorielt med forebyggelsesområdet.

På baggrund af tidligere præsenterede data fra Sundhedsstyrelsens rapport om Sygdomsbyrden i Danmark – risikofaktorer, data fra Sundhedsprofilen 2021 samt viden om de samfundsøkonomiske konsekvenser foreslog det administrative niveau i Sundhedsklynge Fyn, at der arbejdes videre med fokus på alliancer omkring mindre forbrug af nikotin og alkohol på Fyn og øerne (primær forebyggelse) samt en fælles, målrettet indsats for borgere med lænderygsbesvær (sekundær forebyggelse).

Målrettet indsats for borgere med lænderygsbesvær

Tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygsbesvær er godkendt af Region Syddanmark og alle syddanske kommuner. Parterne har således forpligtet sig til at arbejde med indholdet i programmet. Programmet markerer et paradigmeskifte inden for behandling af lænderygsbesvær. Der er nu langt større fokus på støttet egenhåndtering, fysisk aktivitet og fortsat arbejdsmarkedstilknytning. Programmet kan læses her: [Forløbsprogram for borgere med lænderygsbesvær \(2024\) \(regionsyddanmark.dk\)](#). Der er ansat en sundhedsfaglig rygkoordinator i regionens Praksisafdeling, som er en vigtig sparringspartner i det kommende arbejde. På Fyn kan der udarbejdes en udvidet implementeringsplan, der sikrer både det fælles og lokale arbejde omkring målgruppen.

Rygsmarter, især lænderygsmerter, koster det danske samfund omkring 33,5 milliarder kroner årligt i tabt produktion på grund af sygefravær, førtidspension og tidlig død. Problemet rammer især mænd over 50 år og kvinder i alderen 30-49 år. De samfundsmæssige omkostninger ved rygsmarter er betydelige og kræver opmærksomhed for at mindske tabet af arbejdsstyrken. Læs mere her: [SDU om rygsmarter](#).

Alliance for mindre forbrug af nikotin og alkohol på Fyn og øerne

Alle parter i Sundhedsklynge Fyn arbejder allerede hver især i større eller mindre grad med forebyggelse af nikotin- og alkoholforbrug, og de indsatser skal naturligvis fortsætte, men på mødet den 7. oktober 2024 var der politisk opbakning til

at arbejde med fælles initiativer på de to områder i samspil med fx uddannelsessektoren mv.

Nikotin- og alkoholforbrug blandt unge udgør en væsentlig folkesundhedsmæssig udfordring. Begge stoffer er stærkt afhængighedsskabende og har alvorlige sundhedsmæssige konsekvenser både på kort og lang sigt (se fx Sundhedsstyrelsens [beskrivelse](#) af skadevirkninger af alkohol). Langvarigt forbrug øger også risikoen for psykiske lidelser som angst og depression (se [statusartikel](#) i Ugeskrift for læger). Alkoholforbrug er ydermere forbundet med øget risikoadfærd, hvilket kan skade både individet selv og omgivelserne. Rygning er den vigtigste forebyggelige årsag til tab af gode leveår (se Sundhedsstyrelsens [rapport](#) Sygdomsbyrden i Danmark — risikofaktorer fra 2022) og vi ved også, at rygere har ringere helbred, oftere er afhængige af hjælp i deres sidste leveår, får oftere førtidspension og har generelt dårligere selvrapporteret helbred. For samfundet medfører rygning derfor store udgifter til behandling og pleje. Der er desuden produktionstab på grund af øget sygefravær, flere tilfælde af førtidspension samt tidlig død.

Behandlingen af sundhedsskader forårsaget af nikotin- og alkoholforbrug medfører store omkostninger for sundhedsvæsenet og samfundet. Disse omkostninger indeholder både direkte udgifter til sygdomsbehandling og indirekte omkostninger som tabt produktivitet (se foregående kildehenvisning). Der er dermed et samfundsøkonomisk incitament til at investere i forebyggelse på området. Effekten af forebyggelse afhænger dog af mange faktorer som bl.a. implementeringskvalitet, ressourcer og endda kulturelle holdninger. Derfor er det vigtigt omhyggeligt at planlægge og fastholde en differentieret forebyggelsesindsats for at sikre et positivt afkast/effekt.

Effektiv forebyggelse kræver partnerskaber og netværk. Kombinationen af forskellige strategier på både individ- og samfundsniveau er ofte den mest effektive tilgang for at opnå varige sundhedsforbedringer. Det administrative niveau foreslår, at en kommende indsats i Sundhedsklynge Fyn omfatter en fælles koordineret indsats på tværs af region, kommuner, praksissektoren, organisationer og andre aktører på Fyn og øerne, hvor det politiske niveau involveres aktivt i samspillet med lokale aktører.

Forebyggelse kan gribes an på flere måder. Sundhedsklynge Fyn kan arbejde med eksempelvis:

- Strukturel forebyggelse, som f.eks. nikotin- og alkoholfrie miljøer (her er hjælp på vej med lovforslag L 123 Forslag til lov om ændring af lov om tobaksvarer m.v. og forskellige andre love)
- Primær forebyggelse gennem sundhedsfremmende kampagner
- Uddannelse og adfændsændring, herunder ryge- og nikotinstopprogrammer samt alkoholrådgivning - fx Sundhedsstyrelsen og TrykFondens nye forebyggelseskoncept (Fælles om Ungelivet), hvor samarbejde mellem kommuner, lokale aktører og forældre skal skabe rammerne for et godt ungeliv uden rusmidler (Nyborg Kommune er gået ind i dette)
- Samfundsbaseede interventioner via alliancer, der arbejder mod samme mål - fx partnerskabet Røgfri fremtid, som kan bistå med viden og sparring

Der er også spændende perspektiver i at inddrage erfaringerne fra Nyborg Kommune, som er én ud af 15 danske kommuner er med i Sundhedsstyrelsens program ”Fælles om ungelivet”. Der igangsættes et undersøgende arbejde om finansieringsmuligheder, og særligt starte dialoger hos mulige samarbejdspartnere på Fyn og øerne. Der forventes ansat en projektleder for den tværsektorielle indsats.

Opgaverne omkring fælles fynsk implementering af Tværsektorielt forløbsprogram for borgere med lænderygbesvær forventes placeret i den eksisterende organisering under Sundhedsklynge Fyn i det såkaldte Samarbejdsforum for genoptræning, rehabilitering og kronisk sygdom, som udgør en del af implementeringsniveauet i klyngen.

Der skal uanset arbejdes med begge områder i medfør af Sundhedsaftalen 2024-2027, men med ovenstående forslag lægges der op til, at Sundhedsklynge Fyn iværksætter et fælles systematisk arbejde omkring indsatserne.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 10: D-sag: Aktuelle sager

85.02.02-G01-3-23

Resume

- Status på Psykiatrirådet

Beslutning

Orientering givet.